

Byla C-182/08

Glaxo Wellcome GmbH & Co. KG

prieš

Finanzamt München II

(Bundesfinanzhof prašymas priimti prejudicinį sprendimą)

„Sisteigimo laisvė ir laisvas kapitalo judėjimas – Pelno mokestis – Kapitalo bendrovės kapitalo dalių įgijimas – Sąlygos, kuriomis nustatant įgijėjo mokesčio apskaičiavimo pagrindą atsižvelgiama į kapitalo dalių vertės sumažėjimą dėl dividendų išmokėjimo“

Sprendimo santrauka

1. *Laisvas kapitalo judėjimas – Sutarties nuostatos – Taikymo sritis*

(EB sutarties 52 ir 73b straipsniai (dabar – EB 43 ir EB 56 straipsniai))

2. *Laisvas kapitalo judėjimas – Apribojimai – Mokesčių teisės aktai – Pelno mokestis*

(EB sutarties 73b straipsnis (dabar – EB 56 straipsnis))

1. Valstybės narės teisės aktų nuostatos, pagal kurias kapitalo dalių vertės sumažėjimas dėl dividendų išmokėjimo neturi tokios mokesčių mokėtojo rezidento mokesčio apskaičiavimo pagrindui, jei šis įgijo kapitalo bendrovės rezidentės kapitalo dalių iš dalininko ne rezidento, o šių dalių įgijimo iš dalininko rezidento atveju dėl tokio vertės sumažėjimo sumažėja įgijėjo mokesčio apskaičiavimo pagrindas, turi būti nagrinėjamos vien laisvo kapitalo judėjimo atžvilgiu. Kadangi nagrinjamų nuostatų tikslas – užkirsti kelią nereziduojantiems dalininkams nepagrįstai pasinaudoti mokesčių lengvata, kuri tiesiogiai sukuria kapitalo dalių perleidimai, visų pirma, kai tokie perleidimai gali būti atlikti siekiant vienintelio tikslo – pasinaudoti minėta lengvata, o ne norint pasinaudoti sisteigimo laisve arba ja pasinaudojus, reikia manyti, kad šių nuostatų aspektas, susijęs su laisvu kapitalo judėjimu, yra svarbesnis nei su sisteigimo laisve susijęs aspektas. Vadinas, net darant prielaidą, kad minėtų nuostatų riboja sisteigimo laisvę, toks poveikis yra neišvengiama galimos laisvo kapitalo judėjimo kliūtis pasekmė ir dėl to jis nepateisina atskiro tų nuostatų nagrinėjimo EB sutarties 52 straipsnio atžvilgiu.

(žr. 50–52 punktus)

2. EB sutarties 73b straipsnis (dabar – EB 56 straipsnis) turi būti aiškinamas kaip nedraudžiantis valstybės narės teisės aktų nuostatų, pagal kurias kapitalo dalių vertės sumažėjimas dėl dividendų išmokėjimo neturi tokios mokesčio apskaičiavimo pagrindui, jei mokesčių mokėtojas rezidentas įgijo kapitalo bendrovės rezidentės kapitalo dalių iš dalininko ne rezidento, o įgijimo iš dalininko rezidento atveju dėl tokio vertės sumažėjimo sumažėja įgijėjo mokesčio apskaičiavimo pagrindas. Šis teiginys taikomas tuomet, kai tokios nuostatos neviršija to, kas būtina išsaugoti apmokestinimo galios pusiausvyrą tarp valstybių narių ir užkirsti kelią visiškai dirbtiniams, ekonominio pagrindo neturintiems dariniams, sukurtiems siekiant vienintelio tikslo – nepagrįstai pasinaudoti mokesčių lengvata. Nacionalinis teismas turi ištirti, ar šios nuostatos neviršija to, kas būtina šiems tikslams pasiekti.

Galimybė s mokesi? mok?tojai iš savo apmokestinamojo pelno atskaityti d?l min?to dalinio nuvert?jimo patirtus nuostolius suteikimas tik tuo atveju, kai bendrov?s rezident?s kapitalo dali? ?sigyjama iš dalininko rezidento, ne rezident? turimas dalis, žinoma, daro mažiau patrauklias ir tod?l gali atgrasyti min?t? mokesi? mok?toj? rezident? j? ?sigyti. Toks vertinimo skirtumas taip pat gali atgrasyti investuotojus ne rezidentus ?sigyti dali? bendrov?je rezident?je ir sudaryti tokiai bendrovei kli?t? pritraukti kapital? iš kit? valstybi? nari?, tod?l tokios nuostatos yra laisvo kapitalo jud?jimo apribojimas, iš principo draudžiamas pagal Sutarties 73b straipsn?.

Toks skirtingas vertinimas neatspindi objektyvaus dalinink? pad?ties skirtumo, nes, kiek tai susij? su nuostoliais, patirtais d?l dalinio bendrov?s rezident?s kapitale turim? dali? nuvert?jimo, šie dalininkai yra panašioje pad?tyje, nesvarbu, ar dali? ?sigijo iš rezidento, ar iš ne rezidento. Pelno paskirstymas sumažina kapitalo dalies vert?, nesvarbu, ar ji anks?iau ?gyta iš rezidento, ar iš ne rezidento, ir abiem atvejais š? vert?s sumaž?jim? patiria dalininkas rezidentas.

Be to, nesant tiesioginio ryšio tarp atitinkamos mokesi? lengvatos ir jos kompensavimo konkre?iu apmokestinimu, nagrin?jamos teis?s akt? nuostatos negali b?ti pateisinamos b?tinybe išsaugoti visiškos užskaitos sistemos nuoseklum?. Šiuo atveju d?l min?t? nuostat? susidaran?ioje nepalankioje pad?tyje tiesiogiai atsiduria dalininkas rezidentas, kuris ši? dali? ?sigijo iš dalininko ne rezidento. Šiam dalininkui rezidentui už negal?jim? iš savo apmokestinamojo pelno atskaityti nuostolius, patirtus d?l dalinio bendrov?je rezident?je turim? dali? nuvert?jimo, kai dali? vert? sumaž?jo d?l pelno paskirstymo, nekompensuojama jokia mokesi? lengvata.

Ta?iau tokios teis?s akt? nuostatos gali b?ti pateisinamos b?tinybe išsaugoti apmokestinimo galios pusiausvyr? tarp valstybi? nari?, nes kitos nei dividend? išmok?jimas operacijos, leidžian?ios dalininkui ne rezidentui ekonominiu poži?riu gauti tok? pat? rezultat?, lyg jam b?t? suteiktas mokes?io kreditas už bendrov?s, kurios kapitalo dalys jam priklauso, sumok?t? pelno mokest?, vis d?lto gali pažeisti šios bendrov?s rezidavimo valstyb?s nar?s galimyb? ?gyvendinti savo teis? apmokestinti iš jos teritorijoje vykdomos ?kin?s veiklos gaunamas pajamas. Apribodamos naujojo dalininko teis? iš savo apmokestinamojo pelno atskaityti d?l atitinkam? kapitalo dali? vert?s sumaž?jimo atsiradusi? nuostoli? sum? tiek, kiek ji neviršija blokuojamosios sumos – lygios reziduojan?io dalininko sumok?tos ?sigijimo kainos ir nominalios dali? vert?s skirtumui, – šios teis?s akt? nuostatos gali užkirsti keli? veiksams, kuri? vienintelis tikslas suteikti dalininkui ne rezidentui galimyb? pasinaudoti mokes?io kreditu už bendrov?s rezident?s sumok?t? pelno mokest?. Be to, d?l min?to apribojimo padid?jus naujojo dalininko rezidento mokes?io apskai?iavimo pagrindui išvengiama to, kad paprastai atitinkamoje valstyb?je nar?je apmokestinamos pajamos b?t? pervedamos kaip ankstesniojo dalininko ne rezidento sukurtos prid?tin?s vert?s dalis, atitinkanti nepagr?stai ?gysim? mokes?io kredit?, ta?iau neapmokestinamos šioje valstyb?je nar?je. Tod?l tokiomis teis?s akt? nuostatomis galima pasiekti tiksl? išsaugoti apmokestinimo galios pusiausvyr? tarp valstybi? nari? ir užkirsti keli? visiškai dirbtiniams, ekonomiškai nepagr?stiems dariniams, kuriais siekiama vienintelio tikslo – gauti mokesi? lengvat?.

Nepaisant to, reikia patikrinti, ar tokios teis?s akt? nuostatos neviršija to, kas b?tina nurodytiems tikslams pasiekti. Kadangi blokuojamoji suma apskai?iuojama remiantis atitinkam? dali? ?sigijimo kaina, nacionalinis teismas šiuo tikslu turi patikrinti, ar min?t? nuostat? padariniai neviršija to, kas b?tina užtikrinti, kad dalininkui ne rezidentui neb?t? nepagr?stai suteikta mokes?io kreditui lygi suma. Juk negalima atmesti tikimyb?s, jog kapitalo dalys gali b?ti perleistos už j? nominali? vert? viršijan?i? kain? d?l kit? priežas?i? nei siekis, kad dalininkas gaut? mokes?io kredit? už bendrov?s rezident?s sumok?t? pelno mokest?, arba bet kuriuo atveju tikimyb?s, kad nepaskirstytasis pelnas bei galimyb? gauti mokes?io kredit? už šias dalis t?ra viena iš j? pardavimo kainos dali?. Be to, tai, kad atsižvelgiama ? blokuojam?j? sum?, ir dalininko rezidento mokes?io apskai?iavimo pagrindo

padidėjimas taip pat turi padarinti? kitiems mokesčiams, kuriais šis dalininkas gali būti apmokestintas, ir visų pirma apskaičiuojant jo mokėtiną profesinės veiklos mokestį, o tokie padariniai viršytų tai, kas būtų taisybiškas aktų tikslams pasiekti.

Nacionalinis teismas taip pat turi patikrinti, ar tai, kad teisei atsižvelgti į bendrovės kapitalo dalių vertės sumažėjimą dėl dividendų išmokėjimo taikomi apribojimai šiai daliai įsigijimo metais ir devynnerius paskesnius metus, kaip numatyta teisės aktuose, neviršija to, kas būtų taisybiškas tikslams pasiekti. Pagaliau, kad atitiktų proporcingumo principą, priemonę, kuria norima užkirsti kelią visiškai dirbtiniams, ekonominio pagrindo neturintiems dariniams, sukurtiems siekiant vienintelio tikslo – nepagrįstai pasinaudoti mokesčių lengvata, turėtų nacionaliniam teismui leisti atlikti analizę kiekvienu konkrečiu atveju, atsižvelgiant į kiekvieno atvejo ypatybes ir remiantis objektyviais rodymais tam, kad jis galėtų įvertinti atitinkamą asmenį sukūravimo ar piktnaudžiavimo veiksmus.

Jeigu tokios teisės aktų nuostatos nesudaro sąlygų jų taikyti vien visiškai dirbtiniams dariniams, kurie nustatomi remiantis objektyviais rodymais, bet yra taikomi visais atvejais, kai mokesčių mokėtojas rezidentas yra įsigijęs bendrovės rezidentų kapitalo dalį iš dalininko ne rezidento už kainą, kuri dėl vienos ar kitos priežasties yra didesnė nei nominali šiai kapitalo daliai vertė, tokių nuostatų padariniai viršija tai, kas būtų taisybiškas tikslas, t. y. užkirsti kelią visiškai dirbtiniams, ekonominio pagrindo neturintiems dariniams, sukurtiems siekiant vienintelio tikslo – nepagrįstai pasinaudoti mokesčių lengvata.

(žr. 56–59, 73–74, 78, 80–81, 84, 88, 91–94, 96–102 punktus ir rezoliucinę dalį)

TEISINGUMO TEISMO (pirmoji kolegija) SPRENDIMAS

2009 m. rugsėjo 17 d.(*)

„sisteigimo laisvė ir laisvas kapitalo judėjimas – Pelno mokestis – Kapitalo bendrovės kapitalo dalių įgijimas – Sąlygos, kuriomis nustatant įgijėjo mokesčio apskaičiavimo pagrindą atsižvelgiama į kapitalo dalių vertės sumažėjimą dėl dividendų išmokėjimo“

Byloje C-182/08

dėl *Bundesfinanzhof* (Vokietija) 2008 m. sausio 23 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2008 m. balandžio 30 d., pagal EB 234 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Glaxo Wellcome GmbH & Co. KG

prieš

Finanzamt München II,

TEISINGUMO TEISMAS (pirmoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas P. Jann, teisėjai M. Ilešis, A. Borg Barthet, E. Levits

(pranešėjas) ir J. J. Kasel,
generalinis advokatas Y. Bot,
posėdžio sekretorė R. Čere, administratorė,
atsižvelgęs į rašytinį proceso dalį ir įvykus 2009 m. balandžio 2 d. posėdžiui,
išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- *Glaxo Wellcome GmbH & Co. KG*, atstovaujamos *Rechtsanwälte H. M. Pott* ir *T. Englert*,
- Vokietijos vyriausybės, atstovaujamos *M. Lumma* ir *C. Blaschke*,
- Europos Bendrijų Komisijos, atstovaujamos *R. Lyal* ir *W. Mölls*,

susipažinęs su 2009 m. liepos 9 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,
priima šį

Sprendimas

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą susijęs su EB 52 straipsnio (dabar – EB 43 straipsnis) ir EB 73b straipsnio (dabar – EB 56 straipsnis) aiškinimu.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant bylą tarp *Glaxo Wellcome GmbH & Co. KG*, pagal Vokietijos teisę steigtos komanditinės kinės bendrijos, kurios tikrieji nariai yra ribotos atsakomybės bendrovės, ir *Finanzamt München II* (toliau – *Finanzamt*) dėl šios bendrijos pelno nustatymo už 1995–1998 metus.

Teisinis pagrindas

Nacionalinės teisės aktai

3 Pagal vadinamąją „visiškos užskaitos sistemą“, kuri Vokietijoje galiojo pagrindinės bylos faktinių aplinkybių atsiradimo momentu, pelno, paskirstyto Vokietijoje steigtos bendrovės šioje valstybėje reziduojantiems mokesčių mokėtojams, ekonominio dvigubo apmokestinimo buvo išvengiama pagal Pajamų mokesčio įstatymo (*Einkommensteuergesetz*, toliau – *EStG*) 36 straipsnio 2 dalies 3 punktą ir Pelno mokesčio įstatymo (*Körperschaftsteuergesetz*, toliau – *KStG*) 49 straipsnį, šiems mokesčių mokėtojams suteikiant teisę visiškai užskaityti skirstančios bendrovės sumokėtą pelno mokestį savo pajamų ar pelno mokestį.

4 Pagal *EStG* 36 straipsnio 4 dalies antrą pastraipą dalininko rezidento turima pelno mokesčio užskaitos teisė tapdavo teise į kompensaciją, jeigu jo paties mokestinė skola buvo mažesnė už pelno paskirstytos bendrovės nuo paskirstytos sumos sumokėtą pelno mokestį. Iš *EStG* 20 straipsnio 1 dalies 3 punkto buvo matyti, kad pati ši teisė buvo laikoma kaip dalis pajamų.

5 Pagal *EStG* 6 straipsnio 1 dalies 1 punktą, jeigu mokesčių mokėtojo rezidento turimos juridinio asmens kapitalo dalys sudarė dalį jo apyvartinio kapitalo, dividendų gavimo momentu jis galėjo savo mokestiniame balanse sumažinti šią dalį vertę. Šis vertės sumažėjimas, kitaip vadinamas „daliniu kapitalo dalių nuvertėjimu“, buvo pagrįstas tuo, kad paskirstytas pelnas turėjo aktyvų pakaitalą. Taigi kapitalo dalies vertė buvo sumažinama su ja susijusio paskirstyto pelno suma.

6 Tad paskirstyta bruto suma, kuri apima *EStG* 36 straipsnyje numatytą pelno mokesčio

užskaitos teis?, ir atitinkamas kapitalo dalies dalinis nuvert?jimas paprastai buvo tokio pat dydžio ir vienas kit? neutralizuodavo.

7 Tod?l paskirstytas pelnas galiausiai nesukurdavo pajam?. Vadinasi, nebuvo mokestin?s skolos, atitinkan?ios mokes?io kredit?, kuris sudar? dal? iš paskirstyto pelno gaut? pajam?. Taigi, jeigu atitinkamais metais mokes?i? mok?tojas netur?jo kit? pajam?, šis mokes?io kreditas tapdavo teise ? gr?žinim?.

8 Kapitalo dali? perleidimo prid?tin? vert? – suma, kuria pirkimo kaina viršija nominali? dali? vert?, – buvo pajamos mokes?i? teis?s akt? prasme ir mokes?i? mok?tojų rezident? atžvilgiu buvo apmokestinama pajam? mokes?iu pagal EStG 17 straipsn? arba pelno mokes?iu pagal KStG 8 straipsnio 2 dal?.

9 D?l mokes?i? mok?tojų ne rezident? pasakytina, kad j? pajamos iš bendrov?s rezident?s paskirstyto pelno ir pelnas, gautas perleidus tokiose bendrov?se turimas kapitalo dalis, Vokietijoje nebuvo apmokestinamos pajam? arba pelno mokes?iu.

10 Mokes?i? mok?tojai ne rezidentai taip pat negal?jo reikalauti, kad pelnui, kur? jiems paskirst? bendrov?s rezident?s, b?t? taikoma visiškos užskaitos sistema, ir tod?l negal?jo gauti mokes?io kredito, lygaus peln? paskirs?iusios bendrov?s rezident?s sumok?tai mokes?io sumai.

11 1993 m. rugs?jo 13 d. ?statymu d?l mokestini? s?lyg? pagerinimo siekiant užtikrinti Vokietijos, kaip verslo steigimo vietos, pad?t? Europos vidaus rinkoje (Verslo vietos užtikrinimo ?statymas) (*Gesetz zur Verbesserung der steuerlichen Bedingungen zur Sicherung des Wirtschaftsstandorts Deutschland im Europäischen Binnenmarkt (Standortsicherungsgesetz)*, BGBl. 1993 I, p. 1569) <...> suformuluotos redakcijos EStG 50c straipsnio 1 ir 4 dalyse numatyta:

„1. Peln? mokes?io užskaitos teis? turintis mokes?i? mok?tojas, ?sigydamas <...> neribotai apmokestinamos kapitalo bendrov?s dali? iš tokios užskaitos teis?s neturin?io dalininko <...>, apskai?iuodamas peln? negali atsižvelgti ? pelno sumaž?jim?, atsiradus?:

1) ? apskait? ?traukus mažesn? einam?j? vert?; arba

2) perleidus arba nurašius dalis;

?gijimo metais ir per paskesnius devynerius metus, jeigu mažesn?s einamosios vert?s arba bet kokio kito pelno sumaž?jimo ?traukim? ? apskait? l?m? pelno paskirstymas arba pelno perk?limas pagal kontrol?s susitarimus ir jeigu bendra pelno sumaž?jimo suma neviršija blokuojamosios sumos, apib?dintos 4 dalyje;

<...>

4) blokuojamoji suma atitinka dalies ?sigijimo kainos ir nominalios vert?s skirtum?. <...>“

12 1994 m. spalio 28 d. Bendrovi? restrukt?rizavimo mokes?i? sistemos pakeitimo ?statymu (*Gesetz zur Änderung des Umwandlungssteuerrechts*, BGBl. 1994 I, p. 3267, toliau – *UmwStG*) Vokietijos teis?je numatyta galimyb? pakeisti kapitalo bendrov?s form? ? asmen? bendrov?, išlaikant perduodam? turto objekt? fiskalin? kain? ir nesukuriant užsl?ptos prid?tin?s vert?s.

13 Pagal UmwStG 4 straipsnio 4 dalį, jei reorganizavus bendrovę jos turtas perduodamas asmeniui bendrovei, gautas pelnas arba patirti nuostoliai turėjo būti nustatomi asmeniui bendrovės lygmeniu palyginus vertę, už kurią perduodami nekilnojamojo turto objektai turėjo būti perimti, ir buhalterinė turimų perimamos bendrovės dalių vertė. Pagal UmwStG 14 straipsnį ši nuostata buvo taikoma ir tuomet, kai bendrovė buvo pertvarkoma į asmenį bendrovę.

14 Pagal UmwStG 4 straipsnio 5 dalį prieš apskaičiuoto (pirmasis etapas) dël peršimimo gauto pelno ar patirtų nuostolių turėjo būti pridedamas arba iš jo atimamas pagal UmwStG 10 straipsnio 1 dalį mokėtinas pelno mokestis ir blokuojamoji suma pagal EStG 50c straipsnį, jeigu perimamos bendrovės dalys pervedimo dieną mokesčių tikslais sudarė dalį perimančios asmenų bendrovės turto.

15 Jeigu dël peršimimo vis dar buvo nuostolių (antrasis etapas), materialaus ir nematerialaus perduodamo turto vertė turėjo būti padidinta iki dalinės jo vertės. Jei ir tuomet likdavo nuostolių, jais buvo sumažinamas perimančios asmenų bendrovės pelnas pagal UmwStG 4 straipsnio 6 dalį.

16 UmwStG 10 straipsnio 1 dalis suformuluota taip:

„Nepažeidžiant 2 dalies nuostatų, pelno mokestis nuo perimamos bendrovės nuosavo kapitalo dalių, kurios gali būti siejamos su paskirstytu pelnu, kaip numatyta [KStG] 30 straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktuose, turi būti užskaitomas į perimančios asmenų bendrovės dalininkų mokėtiną pajamą mokestį ar pelno mokestį arba į perimančio fizinio asmens pajamą mokestį.“

Vokietijos Federacinės Respublikos ir Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės sutartis

17 1964 m. lapkričio 26 d. Vokietijos Federacinės Respublikos ir Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės sutarties dël dvigubo apmokestinimo išvengimo ir mokesčių vengimo prevencijos (BGBl 1966 II, p. 358) III straipsnio 1 dalyje numatyta, kad „vienoje iš teritorijų įsteigto ūmonių pelnas, gautas iš pramonės ir komercinės veiklos, apmokestinamas tik toje teritorijoje, išskyrus atvejus, kai ūmonė kitoje teritorijoje verčiasi pramonės ar komercine veikla per nuolatinę joje esančią buveinę.“

Pagrindinė byla ir prejudicinis klausimas

18 Pareiškėja pagrindinėje byloje buvo sukurta 1995 m. liepos 1 d., po grupės *Glaxo Wellcome* restruktūrizavimo pakeitus *Glaxo Wellcome GmbH* (toliau – *GW GmbH*), pagal Vokietijos teisę steigtos neribotos atsakomybės bendrovės, teisinę formą.

19 Grupės restruktūrizavimo etapus galima apibūdinti kaip nurodyta toliau.

20 1995 m. birželio 26 d. pagal Vokietijos teisę steigta bendrovė *Glaxo Verwaltungs GmbH* (toliau – *GV GmbH*), kuriai priklausė 95 % *GW GmbH* kapitalo dalių, iš *Glaxo Group Limited* (toliau – *GG Ltd*), Jungtinėje Karalystėje steigtos patronuojančios bendrovės, įsigijo likusius 5 % *GW GmbH* kapitalo dalių ir tapo vienintele pastarosios patronuojančia bendrove.

21 1995 m. birželio 27 d. ir liepos 7 d. *GW GmbH* ir paskui pareiškėja pagrindinėje byloje įsigijo visas *Wellcome GmbH* (toliau – *W GmbH*) kapitalo dalis. Tas dalis jai perleido šios bendrovės: *GG Ltd*, kuriai priklausė 99,98 % *W GmbH* kapitalo dalių, ir *Burroughs Wellcome Ltd*, *GG Ltd* patronuojanti bendrovė, kuriai priklausė 0,02 % minėtų dalių.

22 1995 m. rugpjūčio 25 d. jungimosi sutartimi *W GmbH* atgaline data (1995 m. birželio 29 d.)

buvo prijungta prie vienintelės jos dalininkės *GW GmbH*.

23 1995 m. birželio 30 d. *GV GmbH* pardavė 1 % turimą *GW GmbH* dalį bendrovei *Seftonpharm GmbH*, kurios visos dalys jai priklausė.

24 1995 m. liepos 1 d. *GW GmbH* pertvarkyta į komanditinę įmonę bendriją pagal Vokietijos teisę ir nuo to laiko vadinama *Glaxo Wellcome GmbH & Co. KG*.

25 Pertvarkymo dieną *GV GmbH* (įskaitant *Seftonpharm GmbH*) balanse nurodyta turima *GW GmbH* akcijų vertė sudarė 500 mln. DEM. Remdamasi *UmwStG* 4 straipsnio 4 ir 5 dalimis pareiškėja pagrindinėje byloje apskaičiavo 328 096 563 DEM peršimimo nuostolį, pagal *EStG* 50 c straipsnį atsižvelgdama į 22 887 706 DEM blokuojamąją sumą, kuri susidarė iš *GG Ltd.* įsigijus 5 % *GW GmbH* dalį.

26 *Finanzamt* nusprendė, jog blokuojamąją sumą įgytą dalį atžvilgiu lėmė ne vien tai, kad *GV GmbH* įgijo *GW GmbH* dalį iš *GG Ltd.* Jo nuomone, *W GmbH* kapitalo dalimis, kurias pareiškėja įgijo iš *GG Ltd.* bei *Burroughs Wellcome Ltd*, buvo taip pat taikoma 322 565 500 DEM blokuojamoji suma. *W GmbH* prijungus prie *GW GmbH* minėta antra blokuojamoji suma neišnyko ir buvo perkelta į *GV GmbH* turimas *GW GmbH* dalis. Todėl, atsižvelgiant į blokuojamąsias sumas, dėl *GW GmbH* teisinės formos pakeitimo patirti peršimimo nuostoliai sumažėjo iki 5 531 063 DEM.

27 Pareiškėja pagrindinėje byloje nesutinka su *Finanzamt* nuomone iš esmės dėl klausimo, ar minėto prijungimo atžvilgiu *GW GmbH* nurodyti nuostoliai sumažėjo blokuojamąja suma *EStG* 50c straipsnio prasme, kuri susidarė *GW GmbH* įsigijus *W GmbH* dalį.

28 Kadangi pareiškėjos pagrindinėje byloje reikalavimus *Finanzgericht München* patenkino, *Finanzamt* apskundė jo sprendimą *Bundesfinanzhof*.

29 Priešingai nei *Finanzgericht München*, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, jog vien pagal Vokietijos teisę minėti nuostoliai turėtų būti sumažinti blokuojamąja suma, susidariusia *GW GmbH* įsigijus *W GmbH* dalį.

30 Vis dėlto *Bundesfinanzhof* mano, kad atsižvelgimo į blokuojamąją sumą pagal *EStG* 50c straipsnį teisėtumas nėra visiškai neabejotinas Bendrijos teisės atžvilgiu, nes mokesčių mokėtojas vertinamas skirtingai, atsižvelgiant į tai, ar dalį įsigyja iš dalininko, kuris turi teisę mokėti kreditą, ar iš dalininko, kuris tokios teisės neturi.

31 Esant šioms aplinkyboms *Bundesfinanzhof* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šį prejudicinį klausimą:

„Ar <...> Sutarties 52 straipsnis arba <...> 73b straipsnis draudžia valstybės narės normą, pagal kurią nacionalinėje pelno mokesčio užskaitos sistemoje dalį vertės sumažėjimas dėl dividendų išmokėjimo negali turėti tokios mokesčio apskaičiavimo pagrindui, jei pelno mokesčio užskaitos teisę turintis mokesčių mokėtojas įgijo neribotai apmokestinamos kapitalo bendrovės dalį iš užskaitos teisės neturinčio dalininko, o įgijimo iš užskaitos teisę turinčio dalininko atveju toks vertės sumažėjimas sumažina įgijėjo mokesčio apskaičiavimo pagrindą?“

Dėl prejudicinio klausimo

32 Pirmiausia reikia pažymėti, kad, kaip nurodė Vokietijos vyriausybė, paprastai dalininkai ne rezidentai Vokietijoje buvo apmokestinami tik ribotai ir neturėjo pelno mokesčio užskaitos teisės. Taigi *EStG* 50c straipsnis iš esmės buvo taikomas tais atvejais, kai dalininkas ne rezidentas (atitinkamai neturintis minėtos užskaitos teisės) perleisdavo kapitalo bendrovės rezidentams (taigi ir

neribotai apmokestinamos) dalis dalininkui rezidentui (atitinkamai turin?iam min?t? užskaitos teis?).

33 Vadinasi, reikia suprasti, kad pateiktu klausimu prašym? priimti prejudicin? sprendim? pateik?s teismas klausia, ar Sutarties 52 arba 73b straipsniai draudžia tokias valstyb?s nar?s teis?s akt? nuostatas, pagal kurias dali? vert?s sumaž?jimas d?l dividend? išmok?jimo neturi ?takos mokes?i? mok?tojo rezidento mokes?io apskai?iavimo pagrindui, jei šis ?gijo kapitalo bendrov?s rezident?s dali? iš dalininko ne rezidento, o ši? dali? ?gijimo iš dalininko rezidento atveju d?l tokio vert?s sumaž?jimo sumaž?ja ?gij?jo mokes?io apskai?iavimo pagrindas.

34 Be to, primintina, kad pagal nusistov?jusi? Teisingumo Teismo praktik?, nors tiesiogini? mokes?i? sistemos reguliavimas priskirtinas valstybi? nari? kompetencijai, ši? kompetencij? ?gyvendinti jos privalo laikydamosi Bendrijos teis?s (žr. 2005 m. gruodžio 13 d. Sprendimo *Marks & Spencer*, C?446/03, Rink. p. I?10837, 29 punkt?; 2006 m. rugs?jo 12 d. Sprendimo *Cadbury Schweppes ir Cadbury Schweppes Overseas*, C?196/04, Rink. p. I?7995, 40 punkt?; 2006 m. gruodžio 12 d. Sprendimo *Test Claimants in Class IV of the ACT Group Litigation*, C?374/04, Rink. p. I?11673, 36 punkt? ir 2007 m. lapkri?io 8 d. Sprendimo *Amurta*, C?379/05, Rink. p. I?9569, 16 punkt?).

35 Kadangi prašym? priimti prejudicin? sprendim? pateik?s teismas klausim? pateik? tiek d?l Sutarties 52, tiek d?l jos 73b straipsnio, pirmiausia reikia nustatyti, ar ir kuria dalimi nacionalin?s teis?s aktai, kokie nagrin?jami pagrindin?je byloje, gali paveikti šiuose straipsniuose garantuojamas laisves.

D?l pagrindin?je byloje nagrin?jamos laisv?s

36 Šiuo klausimu reikia priminti, kad norint nustatyti, ar nacionalin?s teis?s aktai patenka ? vienos, ar kitos jud?jimo laisv?s srit?, iš šiuo metu nusistov?jusios teism? praktikos matyti, jog reikia atsižvelgti ? nagrin?jamo teis?s akto dalyk? (žr. 2007 m. geguž?s 24 d. Sprendimo *Holböck*, C?157/05, Rink. p. I?4051, 22 punkt? ir jame nurodyt? teismo praktik?).

37 Iš teism? praktikos taip pat matyti, kad Teisingumo Teismas toki? priemon? iš esm?s nagrin?ja tik vienos iš ši? dviej? laisvi? atžvilgiu, jei paaišk?ja, kad tokiomis aplinkyb?mis, kokios yra pagrindin?je byloje, viena iš ši? laisvi? yra papildoma kitos atžvilgiu ir gali b?ti su ja susieta (2006 m. spalio 3 d. Sprendimo *Fidium Finanz*, C?452/04, Rink. p. I?9521, 34 punktas).

38 Taigi pirmiausia reikia patikrinti, ar rezidento atliktas reziduojan?ios bendrov?s dali? ?sigijimas iš nereziduojan?io dalininko, kaip nurodyta pagrindin?je byloje, yra kapitalo jud?jimas Sutarties 73b straipsnio prasme.

39 Kadangi EB sutartis neapibr?žia „kapitalo jud?jimo“ s?vokos, Teisingumo Teismas jau yra pripažin?s, kad prie 1988 m. birželio 24 d. Tarybos direktyvos 88/361/EEB d?l Sutarties 67 straipsnio ?gyvendinimo (straipsnis panaikintas Amsterdamo sutartimi) (OL L 178, p. 5; 2004 m. specialusis leidimas lietuvi? k., 10 sk., 1 t., p. 10), net jei ji buvo priimta remiantis EEB sutarties 69 straipsniu ir 70 straipsnio 1 dalimi (EEB sutarties 67–73 straipsniai buvo pakeisti EB sutarties 73B–73G straipsniais, kurie v?liau tapo EB 56–60 straipsniais), prid?ta nomenklat?ra naudotina kaip gair?s, atsižvelgiant ? tai, kad joje, kaip nurodyta ?žangoje, pateikiamas s?rašas n?ra išsamus (žr., be kita ko, 2006 m. vasario 23 d. Sprendimo *van Hilten?van der Heijden*, C?513/03, Rink. p. I?1957, 39 punkt?; min?to Sprendimo *Centro di Musicologia Walter Stauffer* 22 punkt?; 2008 m. rugs?jo 11 d. Sprendimo *Eckelkamp ir kt.*, C?11/07, Rink. p. I?6845, 38 punkt? ir 2009 m. sausio 27 d. Sprendimo *Persche*, C?318/07, Rink. I?0000, 24 punkt?).

40 Kapitalo jud?jimu Sutarties 73b straipsnio prasme vis? pirma laikoma: tiesiogin?s

investicijos dalyvaujant ?mon?je ir turint akcij?, kurios suteikia galimyb? veiksmingai dalyvauti j? valdant bei kontroliuojant („tiesiogin?s“ investicijos), ir vertybini? popieri? ?gijimas kapitalo rinkoje, siekiant atlikti tik finansin? investicij? ir neketinant daryti ?takos ?mon?s valdymui bei kontrolei (vadinamosios portfelin?s investicijos) (šiuo klausimu žr. 1999 m. kovo 16 d. Sprendimo *Trummer ir Mayer*, C?222/97, Rink. p. I?1661, 21 punkt?; 2002 m. birželio 4 d. Sprendimo *Komisija prieš Pranc?zij?*, C?483/99, Rink. p. I?4781, 36 ir 37 punktus; 2003 m. geguž?s 13 d. Sprendimo *Komisija prieš Jungtin? Karalyst?*, C?98/01, Rink. p. I?4641, 39 ir 40 punktus; taip pat 2006 m. rugs?jo 28 d. Sprendimo *Komisija prieš Nyderlandus*, C?282/04 ir C?283/04, Rink. p. I?9141, 19 punkt?).

41 Teisingumo Teismas taip pat yra nusprend?s, kad akcininko ne rezidento atliktas akcij? perpardavimas jas išleidusiai bendrovei yra kapitalo jud?jimas Direktyvos 88/361 1 straipsnio ir jos I priede nurodytos kapitalo jud?jim? nomenklat?ros prasme (žr. 2006 m. sausio 19 d. Sprendimo *Bouanich*, C?265/04, Rink. p. I?923, 29 punkt?).

42 Pagal ketvirt? Direktyvos 88/361 I priedo antros pastraipos ?trauk? laisvas kapitalo jud?jimas apima operacijas, skirtas sukauptam turtui parduoti ar perleisti kitiems subjektams.

43 Vadinasi, nereziduojan?i? investuotoj? atliktas turim? reziduojan?i? bendrovi? dali? perleidimas yra kapitalo jud?jimas min?tos direktyvos 1 straipsnio bei jos I priede pateiktos kapitalo jud?jim? nomenklat?ros prasme.

44 Tod?l, nors rezidento atliekamas reziduojan?ios bendrov?s dali? ?sigijimas iš nereziduojan?io dalininko, kaip nurodo Vokietijos vyriausyb?, Direktyvos 88/361 I priede pateiktoje kapitalo jud?jim? nomenklat?roje aiškiai neminimas, ši operacija yra kapitalo jud?jimas šios direktyvos 1 straipsnio prasme ir priklauso Bendrijos nuostat? d?l laisvo kapitalo jud?jimo taikymo sri?iai.

45 Kalbant apie Sutarties 52 straipsn?, iš Teisingumo Teismo praktikos matyti, jog ?sisteigimo laisv?, kuri? šis straipsnis pripaž?sta Bendrijos pilie?iams ir kuri apima j? teis? imtis savarankiškai dirban?i? asmen? veiklos bei ja verstis, taip pat steigti ir valdyti ?mones tomis pa?iomis s?lygomis, kurias ?sisteigimo valstyb?s nar?s teis?s aktai nustato savo pa?ios pilie?iams, apima pagal valstyb?s nar?s teis?s aktus ?steigt? ir Europos bendrijoje savo pagrindines buveines, centrini? administracij? ar pagrindin? verslo viet? turin?i? bendrovi? teis? vykdyti savo veikl? atitinkamoje valstyb?je nar?je per dukterin? bendrov?, filial? ar atstovyb? (žr. 2006 m. vasario 23 d. Sprendimo *Keller Holding*, C?471/04, Rink. p. I?2107, 29 punkt?; min?to Sprendimo *Centro di Musicologia Walter Stauffer* 17 punkt? ir 2007 m. spalio 11 d. Sprendimo *ELISA*, C?451/05, Rink. p. I?8251, 62 punkt?).

46 ?sisteigimo s?voka Sutartyje yra labai plati s?voka, reiškianti galimyb? Bendrijos pilie?iui nuolat ir nenutr?kstamai dalyvauti kitos valstyb?s nar?s nei jo kilm?s valstyb? ekonominiame gyvenime ir iš to gauti naudos, taip skatinant ekonomin? ir socialin? tarpusavio s?veik? Bendrijoje savarankiško darbo srityje (ypa? žr. min?to Sprendimo *Centro di Musicologia Walter Stauffer* 18 punkt? ir min?to Sprendimo *ELISA* 63 punkt?).

47 Pagal nusistov?jusi? teism? praktik? ? Sutarties nuostat?, susijusi? su ?sisteigimo laisve, materialinio taikymo srit? patenka nacionalin?s nuostatos, kurios turi b?ti taikomos tuomet, kai atitinkamos valstyb?s nar?s pilietis arba bendrov? dalyvauja kitoje valstyb?je nar?je ?steigtos bendrov?s kapitale ir toks dalyvavimas jam leidžia daryti aiški? ?tak? šios bendrov?s sprendimams bei lemti jos veikl? (žr., be kita ko, 2000 m. balandžio 13 d. Sprendimo *Baars*, C?251/98, Rink. p. I?2787, 22 punkt?; min?to Sprendimo *Cadbury Schweppes et Cadbury Schweppes Overseas* 31 punkt?; 2007 m. kovo 13 d. Sprendimo *Test Claimants in the Thin Cap Group Litigation*, C?524/04, Rink. p. I?2107, 27 punkt? ir 2008 m. liepos 17 d. Sprendimo *Komisija prieš Ispanij?*

, C-207/07, 60 punkt?).

48 Kaip matyti iš Vokietijos vyriausybės pastabų, vienas iš galimų pagrindinių byloje nagrinėjamos nuostatų taikymo atvejų yra tuomet, kai nereziduojantis dalininkas kontroliuoja kelias Vokietijoje steigtas dukterines įmones ir perleidžia turimas vienos iš jų kapitalo dalis kitai kontroliuojamai dukterinei įmonei.

49 Tačiau neginėjama, kad minėtų nuostatų taikymas nepriklauso nuo kapitalo dalių,ųgyt iš nereziduojančio dalininko, apimtųjų ir neapriojamas vien atvejais, kai dalininkas gali daryti aiškių faktų atitinkamai bendrovei ir lemti jos veiklą.

50 Be to, kadangi pagrindinė byloje nagrinėjamos nuostatų tikslas – užkirsti kelią nereziduojantiems dalininkams nepagrįstai pasinaudoti mokesčių lengvata, kuri tiesiogiai sukuria dalių perleidimai, visų pirma kai tokie perleidimai gali būti atlikti siekiant vienintelio tikslo – pasinaudoti minėta lengvata, o ne norint pasinaudoti steigimo laisve arba ja pasinaudojus, reikia manyti, kad ši nuostatų aspektas, susijęs su laisvu kapitalo judėjimu, yra svarbesnis nei su steigimo laisve susijęs aspektas.

51 Vadinas, net darant prielaidą, kad minėtų nuostatų turi steigimo laisvės ribojamųjų poveikį, toks poveikis yra neišvengiama galimos laisvo kapitalo judėjimo kliūtis pasekmė ir dėl to jis nepateisina atskiro to nuostatų nagrinėjimo Sutarties 52 straipsnio atžvilgiu (šiuo klausimu žr. 2004 m. spalio 14 d. Sprendimo *Omega*, C-36/02, Rink. p. I-9609, 27 punktų; minėtų sprendimų *Cadbury Schweppes et Cadbury Schweppes Overseas* 33 punktų; *Fidium Finanz* 48 punktų ir *Test Claimants in the Thin Cap Group Litigation* 34 punktų).

52 Darytina išvada, kad pagrindinė byloje nagrinėjamos nuostatų turi būti nagrinėjamos vien laisvo kapitalo judėjimo atžvilgiu.

Dėl laisvo kapitalo judėjimo apriojimo buvimu

53 Kaip pažymi prašymų priimti prejudicinį sprendimą pateikus teismas, pagrindinė byloje nagrinėjamos nuostatų lemia tai, kad mokesčių mokėtojui rezidentui steigus kapitalo bendrovės kapitalo dalį iš nereziduojančio dalininko, ši kapitalo dalių vertės sumažėjimas dėl dividendų išmokėjimo neturi tokos įgyjimo mokesčių apskaičiavimo pagrindų, tačiau įgyjus tokia dalį iš reziduojančio dalininko, dėl šio vertės sumažėjimo sumažėja įgyjimo mokesčių apskaičiavimo pagrindas.

54 Šis atsižvelgimo į kapitalo dalių vertės sumažėjimą dėl dividendų išmokėjimo ribojimas taikomas tais metais, kai šios kapitalo dalys įsigytos, bei paskesnius devynerius metus ir tik tokiam pelno sumažėjimui, kurį lemia pelno paskirstymas ar perleidimas vykstant kontrolės susitarimui, ir tiek, kiek pelno sumažėjimas neviršija tam tikros sumos, vadinamosios „blokuojamosios sumos“.

55 Taigi ši blokuojamoji suma, lygi reziduojančio dalininko sumokėtų įsigijimo kainos ir nominalios dalių vertės skirtumui, taikoma iš ne rezidentų įsigytoms kapitalo dalims ir taip iš esmės panaikina dalinio kapitalo dalių vertės sumažėjimo padarinius, kylančius iš pelno paskirstymo.

56 Mokesčių mokėtojo galimybė iš savo apmokestinamojo pelno atskaityti dalinio bendrovėje turimų kapitalo dalių nuvertėjimo patirtus nuostolius, kai dalių vertės sumažėjimo dėl pelno paskirstymo, neabejotinai yra mokesčių lengvata.

57 Tačiau tokios lengvatos mokesčių mokėtojui rezidentui suteikimas vien tuo atveju, kai

bendrovės rezidentės kapitalo dalį? įsigyjama iš dalininko rezidento, ne rezidentė turimas kapitalo dalis daro mažiau patrauklias ir todėl gali atgrasyti minėtą mokesčių mokėtoją rezidentė ją įsigyti.

58 Be to, toks vertinimo skirtumas taip pat gali atgrasyti investuotojus ne rezidentus įsigyti dalį bendrovėje rezidentėje ir sudaryti tokiai bendrovei kliūtį pritraukti kapitalą iš kitų valstybių narių.

59 Vadinasi, tokios nuostatos, kokios nagrinėjamos pagrindinėje byloje, yra laisvo kapitalo judėjimo apribojimas, iš principo draudžiamas pagal Sutarties 73b straipsnį.

Dėl laisvo kapitalo judėjimo ribojimo pateisinimo

60 Vis dėlto reikia išnagrinėti, ar toks laisvo kapitalo judėjimo apribojimas gali būti pateisinamas pagal Sutarties nuostatas.

61 Vokietijos vyriausybės ir Europos Bendrijų Komisijos nuomone, pagrindinėje byloje nagrinėjamomis teisės aktų nuostatomis siekiama neleisti, kad dalininkas ne rezidentas, atlikęs tam tikrus veiksmus, visų pirma tokius, kokius savo išvados 100 punkte apibūdino generalinis advokatas, ekonominiu požiūriu gautų tokį patį rezultatą, lyg jam būtų suteiktas mokesčių kreditas.

62 Pagrindinėje byloje nagrinėjamomis teisės aktų nuostatomis taip siekiama išsaugoti Vokietijoje galiojančios „visiškos užskaitos“ procedūros nuoseklumą ir jos pateisinamos, nes iš minėto Sprendimo *Test Claimants in Class IV of the ACT Group Litigation* ir 2008 m. birželio 26 d. Sprendimo *Burda, C-284/06*, Rink. p. I-4571 matyti, kad aplinkybų, jog mokesčių kreditas, kuriuo siekiama užkirsti kelią ekonominiam dvigubam apmokestinimui, nėra suteikiamas iš bendrovių rezidentų dividendus gaunantiems akcininkams ne rezidentams, negali būti laikoma prieštaraujančia Bendrijos teisei.

63 Be to, ir Vokietijos vyriausybės, ir Komisija tvirtina, kad mokesčių kredito suteikimas dalininkui ne rezidentui, kuris pelną skirstančios bendrovės rezidavimo valstybėje nėra mokesčių mokėtojas, nesant priešpriešinų mokesčių skolos, reiškia, kad valstybė nėra privalo atsisakyti apmokestinti dalį jos teritorijoje gauto pelno. Komisija šiuo klausimu priduria, kad mokesčių kredito pervedimas dalininkui ne rezidentui negali atlikti minėto mokesčių kredito funkcijos – t. y. bendrovės lygmeniu anksčiau surinktą mokestį adaptuoti pagal individualų mokesčių mokėtojų galiojantį tarifą, ir vienintelis tokio pervedimo rezultatas bus nacionalinio mokesčių apskaičiavimo pagrindo perkėlimas į kitą valstybę nėra.

64 Pareiškėja pagrindinėje byloje mano atvirkščiai, kad nei poreikis užtikrinti užskaitos procedūros funkcionavimą, nei būtinybė išsaugoti mokesčių sistemos nuoseklumą ar užtikrinti apmokestinimą vien Vokietijoje negali pateisinti pagrindinėje byloje nagrinjamų teisės aktų nuostatų.

65 Šiose teisės aktų nuostatose nenumatytas joks techninis ryšys tarp užskaitos procedūros ir dėl šių teisės aktų atsiradusios nepalankios padėties, be to, dėl šių teisės aktų padidėja galimybė rezidento profesinės veiklos mokestis ta prasme, kad pelno apskaičiavimas turi lemiamos reikšmės apskaičiuojant ir šį mokestį, kuris taip pat neturi jokio ryšio su pelno mokesčių užskaita.

66 Atsižvelgiant į šiuos pareiškėjų pagrindinį byloje, Vokietijos vyriausybės ir Komisijos pateiktus argumentus, primintina, kad pagal EB sutarties 73 D straipsnio 1 dalies a punktą (dabar – EB 58 straipsnio 1 dalies a punktas) Sutarties 73b straipsnis nepažeidžia valstybių narių teisės taikyti atitinkamas savo mokesčių įstatymų nuostatas, pagal kurias skiriami mokesčių mokėtojai dėl jų skirtingos padėties gyvenamosios vietos arba kapitalo investavimo vietos atžvilgiu.

67 Tačiau Sutarties 73d straipsnio 1 dalies a punktas, kuris, kaip nuo pagrindinio laisvo kapitalo judėjimo principo nukrypti leidžianti nuostata, turi būti aiškinamas siaurai, negali būti aiškinamas taip, kad visi mokesčių teisės aktai, skiriantys mokesčių mokėtojus pagal jų gyvenamąją vietą ar pagal valstybę narę, kur jie investuoja savo kapitalą, automatiškai yra suderinami su Sutartimi. Iš tiesų pačių EB 73d straipsnio 1 dalies a punkte numatytų nukrypti leidžiančių nuostatų riboja šio 73d straipsnio 3 dalis, kur nurodyta, jog šio straipsnio 1 dalyje minimos nacionalinės nuostatos „neturi sudaryti laisvo kapitalo judėjimo ir mokėjimų, kaip nustatyta 73b straipsnyje, savavališko diskriminavimo ar užslėpto apribojimo“ (žr. 2004 m. rugsėjo 7 d. Sprendimo *Manninen*, C-319/02, Rink. p. I-7477, 28 punktą ir minėto Sprendimo *Centro di Musicologia Walter Stauffer* 31 punktą).

68 Todėl reikia skirti nevienodą vertinimą, kurį leidžia EB 73d straipsnio 1 dalies a punktas, nuo diskriminavimo, kurį draudžia to paties straipsnio 3 dalis. Iš nusistovėjusios Teisingumo Teismo praktikos išplaukia, jog tam, kad pagrindinį byloje analizuojama nacionalinė mokesčių teisės norma būtų laikoma suderinama su Sutarties nuostatomis dėl laisvo kapitalo judėjimo, reikia, kad nevienodas vertinimas apimtų situacijas, kurios negali būti objektyviai palyginamos, ar galėtų būti pateisinamas imperatyviu bendrojo intereso pagrindu (žr. 2000 m. birželio 6 d. Sprendimo *Verkooijen*, C-35/98, Rink. p. I-4071, 43 punktą; minėto Sprendimo *Manninen* 29 punktą ir 2005 m. rugsėjo 8 d. Sprendimo *Blanckaert*, C-512/03, Rink. p. I-7685, 42 punktą).

69 Dėl dividendų paskirstančios bendrovės rezidavimo valstybės narės, kurioje galioja bendrovių rezidentų rezidentams išmokėti dividendų apmokestinimo kelis kartus arba ekonominio dvigubo apmokestinimo išvengimo arba sušvelninimo sistema, mokesčių teisės aktų taikymo Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, kad šioje valstybėje narėje reziduojančių dividendų gaunančių akcininkų padėtis nebūtinai yra panaši į kitoje valstybėje narėje reziduojančių dividendų gaunančių akcininkų padėtį (šiuo klausimu žr. minėto Sprendimo *Test Claimants in Class IV of the ACT Group Litigation* 55 ir 57 punktus).

70 Kai dividendus skirstanti bendrovė ir juos gaunantis akcininkas reziduoja ne toje pačioje valstybėje narėje, dividendus išmokančios bendrovės rezidavimo valstybės narės, t. y. pelno šaltinio valstybės narės, nėra tokioje pačioje padėtyje kaip dividendus gaunančio akcininko rezidavimo valstybės narės, kiek tai susiję su apmokestinimo kelis kartus ir ekonominio dvigubo apmokestinimo išvengimu ir sušvelninimu (minėto Sprendimo *Test Claimants in Class IV of the ACT Group Litigation* 58 punktas).

71 Tačiau pažymėtina, kad skirtingas vertinimas, apie kurį kalbama pagrindinį byloje, nėra susijęs su dalininko kaip rezidento ar ne rezidento padėtimi, taigi ir šio dalininko galimybe gauti mokesčių kreditą už dividendus skirstančios bendrovės sumokėtą mokestį.

72 Minėtas skirtingas vertinimas susijęs vien su dalininko rezidentų padėtimi, atsižvelgiant į tai, ar jie savo kapitalo dalis įsigijo iš dalininko rezidento, ar iš dalininko ne rezidento.

73 Taigi, kaip savo išvados 139 punkte pažymėjo generalinis advokatas, kiek tai susiję su nuostoliais, patirtais dėl dalinio bendrovės rezidentės kapitalo turimų dalių nuvertėjimo, šie dalininkai yra panašioje padėtyje, nesvarbu, ar dalį įsigijo iš rezidento, ar iš ne rezidento. Pelno paskirstymas sumažina kapitalo dalies vertę, nesvarbu, ar ji anksčiau gauta iš rezidento, ar iš ne rezidento, ir abiem atvejais šis vertės sumažėjimas patiria dalininkas rezidentas.

74 Taigi toks skirtingas vertinimas neatspindi objektyvaus minėtų dalininkų padėties skirtumo.

75 Reikia taip pat patikrinti, ar toks apribojimas, koks nagrinėjamas pagrindinėje byloje, gali būti pateisinamas imperatyviais bendrojo intereso pagrindais, kuriuos nurodė Vokietijos vyriausybė ir Komisija.

76 Šio sprendimo 61–63 punktuose išdėstyti Vokietijos vyriausybės ir Komisijos argumentai gali būti siejami su bėtinybe išsaugoti Vokietijos mokesčių sistemos nuoseklumą, užtikrinti Vokietijos teritorijoje gaunamą pajamų apmokestinimą ir užkirsti kelią dirbtiniams dariniams, kurių vienintelis tikslas – apeiti Vokietijos teisės aktus.

77 Visų pirma dėl argumento, susijusio su bėtinybe išlaikyti Vokietijos mokesčių sistemos nuoseklumą, primintina, kad Teisingumo Teismas jau yra pripažinęs, jog bėtinybė išsaugoti mokesčių sistemos vientisumą gali pateisinti Sutartimi garantuojamą pagrindinį laisvę gyvendinimo apribojimą (1992 m. sausio 28 d. Sprendimo *Bachmann*, C-204/90, Rink. p. I-249, 28 punktą; minėto Sprendimo *Manninen* 42 punktą ir 2008 m. lapkričio 27 d. Sprendimo *Papillon* C-418/07, Rink. p. I-0000, 43 punktą).

78 Taigi, kad būtų galima remtis tokiu pateisinimu grindžiamu argumentu, Teisingumo Teismas reikalauja tiesioginio ryšio tarp atitinkamos mokesčių lengvatos ir jos kompensavimo konkrečiu apmokestinimu, o tokio ryšio tiesioginis pobūdis turi būti vertinamas pagal nagrinjamą teisės aktą tikslą (žr. minėto Sprendimo *Papillon* 44 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

79 Kaip pažymėjo Vokietijos vyriausybė ir Komisija, pagrindinėje byloje nagrinjamomis teisės akto nuostatomis siekiama neleisti, kad dėl kitos operacijos nei dividendų paskirstymas dalininkas ne rezidentas ekonominiu požiūriu vis dėlto galėtų gauti tokį patį rezultatą, lyg jis būtų gavęs mokesčio kreditą už bendrovės, kurios dalys jam priklauso, sumokėtą pelno mokestį.

80 Taigi yra aišku, kad dėl pagrindinėje byloje nagrinjamą teisės aktą susidarančioje nepalankioje padėtyje tiesiogiai atsiduria dalininkas rezidentas, kuris šią dalį įsigijo iš dalininko ne rezidento. Šiam dalininkui rezidentui už negalėjimą iš savo apmokestinamojo pelno atskaityti nuostolius, patirtus dėl dalinio bendrovėje rezidentėje turimų dalių nuvertėjimo, kai dalį vertė sumažėjo dėl pelno paskirstymo, nekompensuojama jokia mokesčių lengvata. Argumentas, jog ne rezidento, kuris perleido dalis dalininkui rezidentui, sukurta pridėtinė vertė Vokietijoje neapmokestinama, yra nereikšminga dalininkui rezidentui, atsidūrusiam nepalankioje padėtyje.

81 Todėl tiesioginio ryšio, kaip reikalaujama šio sprendimo 78 punkte minėtoje teismo praktikoje, nagrinjamu atveju nėra ir pagrindinėje byloje nagrinjamoms teisės akto nuostatomis negali būti pateisinamos bėtinybe išsaugoti visiškos užskaitos sistemos nuoseklumas.

82 Dėl argumento, susijusio su bėtinybe išsaugoti galimybę Vokietijos Federacinei Respublikai gyvendinti savo kompetencijų mokesčių srityje jos teritorijoje vykdomos veiklos atžvilgiu, reikia pasakyti, jog nors iš nusistovėjusios teismo praktikos išplaukia, kad mokestinių plaukų sumažėjimas negali būti laikomas privalomuoju bendrojo intereso pagrindu, kuriuo būtų galima remtis norint pateisinti pagrindinei laisvei iš principo prieštaraujančią priemonę (žr. minėto Sprendimo *Manninen* 49 punktą bei jame nurodytą teismo praktiką), Teisingumo Teismas taip pat

yra pripažinęs, jog gali būti tam tikrų veiksmų, galinčių pažeisti valstybių narių teisę gyvendinti savo kompetencijų mokesčių srityje jo teritorijoje vykdomos veiklos atžvilgiu ir apmokestinimo galios pusiausvyrą tarp valstybių narių (žr. minėto Sprendimo *Marks & Spencer* 46 punktą), kuriais galima pateisinti Sutartimi garantuojamą laisvą suvaržymą (šiuo klausimu žr. minėto Sprendimo *Cadbury Schweppes ir Cadbury Schweppes Overseas* 55 ir 56 punktus bei 2007 m. kovo 29 d. Sprendimo *Rewe Zentralfinanz*, C-347/04, Rink. p. I-2647, 42 punktą).

83 Teisingumo Teismas taip pat yra nusprendęs, jog reikalauti, kad valstybų, kurios rezidentų yra dividendus išmokanti bendrovė, užtikrinti, jog akcininkui ne rezidentui išmokėtas paskirstytasis pelnas nebūtų kelis kartus ar ekonomiškai dvigubai apmokestintas, neapmokestindama paskirstančios bendrovės už šį pelną arba suteikdama šiam akcininkui paskirstančios bendrovės už šį pelną sumokėto mokesčio dydžio mokestinį naudą, faktiškai reikštų, kad ši valstybė narė turi atsisakyti teisės apmokestinti iš jos teritorijoje vykdomos ekonominės veiklos gaunamas pajamas (minėto Sprendimo *Test Claimants in Class IV of the ACT Group Litigation* 59 punktą).

84 Tačiau kitos nei dividendų išmokėjimas operacijos, leidžiančios dalininkui ne rezidentui ekonominiu požiūriu gauti tokį patį rezultatą, lyg jam būtų suteiktas mokesčio kreditas už bendrovės, kurios dalys jam priklauso, sumokėtą pelno mokestį, vis dėlto gali pažeisti šios bendrovės rezidavimo valstybės narės galimybę gyvendinti savo teisę apmokestinti iš jos teritorijoje vykdomos ūkinės veiklos gaunamas pajamas.

85 Sumos, lygios mokesčio kreditui, kurį galėtų gauti dalis, įgijęs rezidentas, traukimas į šią dalį pardavimo kainą ir minėtą dalį vertės sumažėjimo po dividendų išmokėjimo užskaitymas į šią dalį įgijėjo gautą dividendų sumą šiam įgijėjui rezidentui reikštų arba teisę užskaityti mokesčio kreditą į kitus jo turimus sumokėtus mokesčius, arba, jei jis neturi kitų apmokestinamųjų pajamų, teisę į sumos, atitinkančios mokesčio kreditą už bendrovės sumokėtą pelno mokestį, grąžinimą.

86 Tačiau tuo atveju, kai į dalį kainą įeina mokesčio kreditą atitinkanti suma, mokesčio kredito suteikimas arba šio kredito atitinkančios sumos grąžinimas naujam dalininkui rezidentui reikštų, kad dalininkui ne rezidentui netiesiogiai būtų suteikiamas mokesčio kreditas už bendrovės lygmeniu surinktą mokestį.

87 Tokios pasekmės apimtų ne vien Vokietijos Federacinės Respublikos biudžeto pajamų sumažėjimą, bet ir tai, kad, netiesiogiai ne rezidentui suteikus mokesčių lengvatą, lygiavertį mokesčio kreditui, už bendrovės rezidentų sumokėtą pelno mokestį, šios bendrovės rezidavimo valstybėje narėje paprastai apmokestinamos pajamos būtų perkeltos į kitą valstybę narę, turinčią kompetencijų apmokestinti ne rezidento sukurtą pridėtiną vertę, ir taip būtų pažeista apmokestinimo galios pusiausvyrą tarp valstybių narių.

88 Vadinas, tokios teisės aktų nuostatos, kokios nagrinėjamos pagrindinėje byloje, gali būti pateisinamos būtinybe išsaugoti apmokestinimo galios pusiausvyrą tarp valstybių narių.

89 Dėl argumentų, susijusių su būtinybe užkirsti kelią mokesčių vengimui ir kovoti su dirbtinomis priemonėmis Vokietijos mokesčių sistemai apeiti, reikia konstatuoti, kad nacionalinė priemonė, ribojanti laisvą kapitalo judėjimą, gali būti pateisinama, jei ji konkrečiai skirta uždrausti visiškai dirbtinus, ekonomiškai nepagrįstus darinius, kuriais siekiama vien gauti mokesčių lengvatą (šiuo klausimu žr. minėto Sprendimo *Cadbury Schweppes ir Cadbury Schweppes Overseas*, 51 ir 55 punktus; minėto Sprendimo *Test Claimants in the Thin Cap Group Litigation*, C-524/04, 72 ir 74 punktus ir 2008 m. gruodžio 4 d. Sprendimo *Jobra*, C-330/07, Rink. p. I-0000, 35 punktą).

90 Pagrindinėje byloje, kaip matyti iš Vokietijos vyriausybės pastabų, kurias patvirtina

statymo, papildžiusio Vokietijos teisės sistemą nagrinėjamomis nuostatomis, motyvai, šio statymo tikslas – užkirsti kelią dariniams, kuriais dalininkai ne rezidentai, perleisdami minėtą kapitalo dalį, įgyja naudos, lygios sumai, atitinkančiai mokesčio kreditą už bendrovės rezidentės sumokėtą pelno mokestį, imdamiesi tokių veiksmų, kokie aprašyti generalinio advokato išvados 100 punkte ir kuriais siekiama vienintelio tikslo – gauti minėtą mokesčių lengvatą.

91 Atribodamos naujojo dalininko teisė iš savo apmokestinamojo pelno atskaityti dėl atitinkamą kapitalo dalį vertės sumažėjimo atsiradusią nuostolį sumą tiek, kiek ji neviršija blokuojamosios sumos, pagrindinėje byloje nagrinėjamos teisės aktų nuostatos gali užkirsti kelią veiksmams, kurių vienintelis tikslas – suteikti dalininkui ne rezidentui galimybę pasinaudoti mokesčio kreditu už bendrovės rezidentės sumokėtą pelno mokestį. Be to, dėl minėto apribojimo padidėjus naujojo dalininko rezidento mokesčio apskaitavimo pagrindui išvengiama to, kad paprastai Vokietijoje apmokestinamos pajamos būtų pervedamos kaip ankstesniojo dalininko ne rezidento sukurtos pridėtinės vertės dalis, atitinkanti nepagrįstai įgysimą mokesčio kreditą, tačiau neapmokestinamos Vokietijoje.

92 Todėl tokiomis teisės aktų nuostatomis galima pasiekti tikslą išsaugoti apmokestinimo galios pusiausvyrą tarp valstybių narių ir užkirsti kelią visiškai dirbtiniams, ekonomiškai nepagrįstiems dariniams, kuriais siekiama vienintelio tikslo – gauti mokesčių lengvatą.

93 Nepaisant to, reikia patikrinti, ar tokios teisės aktų nuostatos neviršija to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti.

94 Kadangi blokuojamoji suma apskaituojama remiantis atitinkamą dalį įsigijimo kaina, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi patikrinti, ar pagrindinėje byloje nagrinjamų nuostatų padariniai neviršija to, kas būtina užtikrinti, kad dalininkui ne rezidentui nebūtų nepagrįstai suteikta mokesčio kreditui lygi suma.

95 Kaip savo išvados 170 punkte pažymėjo generalinis advokatas, minėtos nuostatos taikomos, kai mokesčių mokėtojas rezidentas dalį įsigijo iš dalininko ne rezidento už kainą, kuri dėl vienos ar kitos priežasties viršija šią dalį nominalią vertę.

96 Vadinasi, tokios teisės aktų nuostatos grindžiamos prezumpcija, jog bet koks pardavimo kainos padidėjimas neišvengiamai reiškia, kad atsižvelgta į mokesčio kreditą ir kad kaina padidinta vien dėl to. Tačiau, kaip savo išvados 172 punkte pažymėjo generalinis advokatas, negalima atmesti tikimybės, jog kapitalo dalys gali būti perleidžiamos už jį nominalią vertę viršijančią kainą dėl kitų priežasčių nei siekis, kad dalininkas gautų mokesčio kreditą už bendrovės rezidentės sumokėtą pelno mokestį, arba bet kuriuo atveju tikimybės, kad nepaskirstytasis pelnas bei galimybė gauti mokesčio kreditą už šias dalis yra viena iš jį pardavimo kainos dalių.

97 Be to, pareiškėja pagrindinėje byloje Teisingumo Teismui tvirtina, jog atsižvelgimas į blokuojamąją sumą ir dalininko rezidento mokesčio apskaitavimo pagrindą padidėjimas taip pat turi padarinių kitiems mokesčiams, kuriais šis dalininkas gali būti apmokestintas, ir visų pirma apskaituojant jo mokėtiną profesinės veiklos mokestį. Tačiau tokie padariniai viršytų tai, kas būtina pagrindinėje byloje nagrinjamų teisės aktų nuostatų tikslams pasiekti.

98 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi patikrinti, ar tai, kad teisei atsižvelgti į bendrovės kapitalo dalį vertės sumažėjimą dėl dividendų išmokėjimo taikomi apribojimai šią dalį įsigijimo metais ir devynerius paskesnius metus, neviršija to, kas būtina pagrindinėje byloje nagrinjamų teisės aktų tikslams pasiekti.

99 Pagaliau dėl tikslo užkirsti kelią visiškai dirbtiniams, ekonominio pagrindo neturintiems dariniams, sukurtiems siekiant vienintelio tikslo – nepagrįstai pasinaudoti mokesčių lengvata,

reikia pažymėti, kad, kaip savo išvados 174 punkte nurodė generalinis advokatas, priemonė tokiame tikslui pasiekti, kad atitiktų proporcingumo principą, turėtų nacionaliniam teismui leisti atlikti analizę kiekvieno konkrečiu atveju, atsižvelgiant į kiekvieno atvejo ypatybes ir remiantis objektyviais rodymais tam, kad jis galėtų įvertinti atitinkamą asmenį sukčiavimo ar piktnaudžiavimo veiksmus.

100 Jeigu tokios teisės aktų nuostatos, kaip antai nagrinėjamos pagrindinėje byloje, nesudaro sąlygų jų taikyti vien visiškai dirbtiniams dariniams, kurie nustatomi remiantis objektyviais rodymais, bet yra taikomi visais atvejais, kai mokesčių mokėtojas rezidentas yra šioje bendrovės rezidentų kapitalo dalį iš dalininko ne rezidento už kainą, kuri dėl vienos ar kitos priežasties yra didesnė nei nominali ši dalis vertė, tokios nuostatų padariniai viršija tai, kas būtina pasiekti tikslą, t. y. užkirsti kelią visiškai dirbtiniams, ekonominio pagrindo neturintiems dariniams, sukurtiems siekiant vienintelio tikslo – nepagrįstai pasinaudoti mokesčių lengvata.

101 Taigi pateiktą klausimą reikia atsakyti, kad EB sutarties 73b straipsnis turi būti aiškinamas kaip nedraudžiantis valstybės narės teisės aktų nuostatų, pagal kurias kapitalo dalis vertės sumažėjimas dėl dividendų išmokėjimo neturi tokos mokesčio apskaičiavimo pagrindui, jei mokesčių mokėtojas rezidentas įgijo kapitalo bendrovės rezidentų kapitalo dalį iš dalininko ne rezidento, o įgijimo iš dalininko rezidento atveju dėl tokio vertės sumažėjimo sumažėja įgijėjo mokesčio apskaičiavimo pagrindas.

102 Šis teiginys taikomas tuomet, kai tokios nuostatos neviršija to, kas būtina išsaugoti apmokestinimo galios pusiausvyrą tarp valstybių narių ir užkirsti kelią visiškai dirbtiniams, ekonominio pagrindo neturintiems dariniams, sukurtiems siekiant vienintelio tikslo – nepagrįstai pasinaudoti mokesčių lengvata. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi ištirti, ar pagrindinėje byloje nagrinėjamos nuostatos neviršija to, kas būtina šiems tikslams pasiekti.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

103 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (pirmoji kolegija) nusprendžia:

EB sutarties 73b straipsnis (dabar – EB 56 straipsnis) turi būti aiškinamas kaip nedraudžiantis valstybės narės teisės aktų nuostatų, pagal kurias kapitalo dalis vertės sumažėjimas dėl dividendų išmokėjimo neturi tokos mokesčio apskaičiavimo pagrindui, jei mokesčių mokėtojas rezidentas įgijo kapitalo bendrovės rezidentų kapitalo dalį iš dalininko ne rezidento, o įgijimo iš dalininko rezidento atveju dėl tokio vertės sumažėjimo sumažėja įgijėjo mokesčio apskaičiavimo pagrindas.

Šis teiginys taikomas tuomet, kai tokios nuostatos neviršija to, kas būtina išsaugoti apmokestinimo galios pusiausvyrą tarp valstybių narių ir užkirsti kelią visiškai dirbtiniams, ekonominio pagrindo neturintiems dariniams, sukurtiems siekiant vienintelio tikslo – nepagrįstai pasinaudoti mokesčių lengvata. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi ištirti, ar pagrindinėje byloje nagrinėjamos nuostatos neviršija to, kas būtina šiems tikslams pasiekti.

Parašai.

* Proceso kalba: vokiečių?.